

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 395
van **BRECHT WARNEZ**
datum: 17 december 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Aanpassing openbare verlichting - Lokale besturen

Lokale besturen werken mee aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. Een van de manieren, is het aanpassen van de openbare verlichting. Er zijn een aantal manieren om die zuiniger en energie-efficiënter te maken, zoals het doven van de lichten op bepaalde momenten of de verlekking van de verlichting (verlichting met ledlampen).

In het Vlaamse regeerakkoord werd bepaald dat tegen ten laatste 2030 alle openbare verlichting de transitie moet maken naar slimme ledverlichting. Fluvius heeft daarom aangeboden de palen en armaturen van de openbare verlichting over te kopen van de gemeente en het beheer ervan volledig op zich te nemen. Naast het financiële aspect ligt het accent op ontzorging van de gemeente. De technologie van de openbare verlichting evolueert snel, en het beheer ervan wordt complexer.

Er zijn tal van voordelen aan deze maatregelen, maar ook nadelen, zoals het garanderen van de veiligheid op de weg.

1. Kan de minister een overzicht geven van de steden en gemeenten die hun openbare verlichting dimmen? Graag een overzicht per provincie met vermelding van de werkwijze van het dimmen en de respectieve energiebesparing en CO₂-reductie.
2. Kan de minister een overzicht geven van de steden en gemeenten die reeds een samenwerking aangingen met Fluvius? Hoe evalueert de minister deze samenwerking?
3. Kan de minister per provincie een overzicht geven van de steden en gemeenten die reeds overgingen tot verlekking van de openbare verlichting? Graag met vermelding van de stand van zaken en de respectieve energiebesparing en CO₂-reductie.
4. Hoeveel kilogram CO₂ zal per jaar minder geproduceerd worden indien alle openbare verlichting veranderd wordt in ledverlichting? Heeft de minister zicht op de uiteindelijke datum waarop dat doel bereikt wordt? Welke andere effecten heeft deze aanpassing?
5. Welke voordelen en nadelen ziet de minister bij het dimmen en de verlekking van openbare verlichting? Welke oplossingen ziet de minister?
6. Welke initiatieven zal de minister nog nemen om de doelstelling tegen 2030 te behalen? Graag een plan van aanpak, inclusief timing en budget.

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Bart Somers (108) en Zuhal Demir (395).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 395 van 17 december 2020

van **BRECHT WARNEZ**

1. Zie bijlage 1 'Overzicht dimming per lokaal bestuur' met het detail per gemeente. In deze bijlage is het gedeelte dat gedimd wordt, het gedeelte dat de volledige nacht brandt of gedurende een deel van de nacht gedoofd wordt, aangegeven per gemeente, in percentage van het totaal aantal verlichtingstoestellen. Algemeen kan gesteld worden dat de besparing bij het overgaan van 'nacht' naar 'dimmen' tot 31% kan bedragen. Dit is echter afhankelijk van welk brandprogramma (het programma met de uren dat de verlichting gebruikt wordt) het lokaal bestuur kiest.
2. Alle 300 Vlaamse gemeenten zijn aangesloten bij één of meer netbeheerders (opdrachthoudende verenigingen) die voor hun elektriciteits-, aardgas, warmte-riool- en/of kabel tv-netbeheer een beroep doen op Fluvius. Deze 11 netbeheerders zijn Fluvius Antwerpen, Fluvius Limburg, Fluvius West, Gaselwest, Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, PBE, Riobra en Sibelgas.

Als bijlage 2 gaat een tabel met alle netbeheerders en hun gemeentelijke deelnemers.

Het overzicht van de activiteiten per gemeente is terug te vinden als bijlage bij de statuten van elke opdrachthoudende vereniging. Deze statuten zijn te raadplegen op de website van Fluvius: <https://over.fluvius.be/nl/thema/de-opdrachthoudende-verenigingen>.

3. Deze samenwerking tussen de gemeente en het intergemeentelijk samenwerkingsverband valt binnen de autonomie van het lokaal bestuur. Zie bijlage 3 'Detail verleddingsgraad'. Voor wat betreft energiebesparing en CO₂ zie vraag 4.
4. In 2017 werd ingeschat dat als de 1,2 miljoen verlichtingspunten (in 2017 goed voor 415 miljoen kWh) tegen uiterlijk 2030 van slimme led-technologie worden voorzien het energieverbruik kan dalen tot 230 miljoen kWh per jaar (-45%) wat overeenkomt met een besparing van 44.000 ton aan CO₂.
5. De belangrijkste voordelen van dimmen en verledding zijn de energiebesparingsmogelijkheden en (bij dimmen, doven) ook minder lichtpollutie en/of lichthinder voor mens, fauna en flora. De nieuwe interactieve verlichtingstoestellen bieden op termijn meer mogelijkheden voor licht op maat. Een nadeel is dat verledding gepaard gaat met grote investeringen die op termijn weliswaar terugbetaald worden door de gerealiseerde energiebesparing. Het volledig doven van openbare verlichting kan een gevoel van (verkeers)onveiligheid creëren.
6. In 2017 heeft Fluvius in naam van de distributienetbeheerders een inschatting gemaakt van de nodige investeringen in verlichtingstoestellen en masten om de doelstelling tegen 2030 te realiseren. Dit betekent een investering in deze installaties van bijna 1 miljard euro (incl. BTW). Gezien dit een verdrievoudiging van de investeringsvolumes (t.o.v. 2017) betekende, heeft Fluvius voorzien in een geleidelijke opbouw (50% in 2019, 75% in 2021) naar een nominaal lineair investeringsregime. Elk lokaal bestuur heeft een inschatting gekregen van wat de investeringen in openbare verlichting zouden betekenen en een inschatting van de

mogelijkheid tot financiering via de distributienetbeheerder mits inbreng van de installaties.

BIJLAGEN

1. [Overzicht dimming per lokaal bestuur](#)
2. [Overzicht toetreding lokale besturen](#)
3. [Detail verleddingsgraad](#)